

Niemcy: pragmatyczna solidarność w kryzysie pandemicznym

Ryszarda Formuszewicz

Wsparcie medyczne Niemiec dla państw UE najbardziej dotkniętych pandemią COVID-19 świadczone jest w dwojakiej formie: poprzez udostępnianie miejsc szpitalnych oraz pomoc rzeczową. Liczba łącznie zadeklarowanych dotąd przez kraje federacji miejsc na oddziałach intensywnej terapii wynosi 73 dla Włoch i przynajmniej 50 dla Francji. Do przewozu pacjentów wykorzystywany jest lotniczy transport wojskowy, udostępnione zostały także miejsca w szpitalach Bundeswehry. Odmienną formę wsparcia wybrała Turynia, oferując wysłanie na okres 1–2 tygodni do Lombardii zespołu medycznego wyposażonego w respiratory. W ramach dotychczasowej pomocy rzeczowej Włochy otrzymały 19 marca 7 ton środków medycznych, w tym respiratory i maski ochronne. Zrealizowane zostały także dostawy środków ochrony osobistej do Francji, Austrii (8 mln rękawiczek), Rumunii i Szwecji (odpowiednio 100 tys. i 60 tys. masek ochronnych). Podjętym działaniom towarzyszy akcja informacyjna prowadzona głównie za pośrednictwem mediów społecznościowych. Tematyce solidarności europejskiej poświęcony był wywiad udzielony przez ministra spraw zagranicznych Heiko Maasa włoskiej gazecie „Corriere della Sera”. Na forum UE 23 marca minister postulował uruchomienie traktatowej klauzuli solidarności w celu koordynacji wykorzystania zasobów rzeczowych i personalnych.

Komentarz

- Liczba zarażonych w Niemczech wynosi już ponad 67 tys. (wg Instytutu im. Roberta Kocha). Zaangażowanie niemal wszystkich landów w pomoc medyczną, mimo rosnącej skali problemu w kraju, świadczy o szerokim konsensusie wewnątrzpolitycznym w tym zakresie. Forma wsparcia poprzez przejęcie leczenia transportowanych do RFN chorych pozwala zminimalizować ewentualną krytykę dzielenia się deficytowymi zasobami. Niemcy dysponują ok. 28 tys. łóżek do intensywnej terapii, które na obecnym etapie rozprzestrzenienia choroby nie są w pełni obłożone.
- Wsparcie ma zatrzeć krytykę partnerów unijnych (oraz Szwajcarii) spowodowaną jednostronnym wstrzymaniem 4 marca eksportu środków ochrony osobistej z Niemiec – w ślad za podobnymi restrykcjami wprowadzonymi przez Francję. Te ograniczenia eksportowe dotknęły także Włochy i zniesione zostały formalnie 19 marca, po nowym uregulowaniu w ramach UE kwestii eksportu tej kategorii produktów do państw trzecich.

- Udzielone wsparcie ma potwierdzać zdolność Europejczyków do działania w kryzysie, a jednocześnie odeprzeć zarzuty krytyków UE oraz zrównoważyć deklaracje pomocy z Chin i z Rosji. Przedmiotem szczególnej uwagi są Włochy, które zarówno borykały się z trudnościami ekonomicznymi w kryzysie w strefie euro, jak i były poddane presji migracyjnej. Akcja Niemiec prowadzona jest równolegle do prób usprawnienia zarządzania kryzysowego i związanej z nim polityki komunikacyjnej instytucji UE.
- Pomoc udzielana Francji i Włochom ma także osłabiać zarzuty o brak solidarności ze strony Niemiec w toczącej się już na forum UE debacie o właściwej reakcji na ekonomiczne następstwa pandemii. Dziewięć państw strefy euro, w tym Francja, postuluje wspólne zaciąganie zobowiązań (*corona bonds*), czemu Niemcy – tak jak podczas kryzysu strefy euro – przeciwstawiają się (wraz z Holandią, Austrią i Finlandią). Zamiast tego kontrowersyjnego z perspektywy Berlina rozwiązania preferują wykorzystanie europejskiego mechanizmu stabilności.